

RAJAT LAPIN KAIVOKSILLE RY:n VOIMASSA OLEVAT SÄÄNNÖT

10.01.2022 alkaen

1. NIMI JA KOTIPAIKKA

Yhdistyksen nimi: Rajat Lapin kaivoksille ry.

Yhdistyksen kotipaikka: Rovaniemi.

Yhdistys on valtakunnallinen ja toimii koko Pohjois-Suomessa (ts. Lappi, Pohjois-Pohjanmaa, Kainuu) ja tarvittaessa maailmalla. Rajat Lapin kaivoksille ry on poliittisesti ja uskonnollisesti sitoutumaton, voittoa tavoittelematon yhdistys.

2. TARKOITUS

Rajat Lapin kaivoksille ry:n toiminnan tavoitteena on kaivosalatoiminnan ympäristövaikutusten estäminen ja rajoittaminen ja sitä kautta ihmisten ja luonnon hyvinvoinnin lisääminen luonnon monimuotoisuuden vahvistaminen Pohjois-Suomen alueella.

Päämäärän toteuttamiseksi yhdistyksen tarkoituksena on:

- Toimia järjestönä, joka puolustaa Pohjois-Suomen alueen elinympäristöä ja elinkeinoja kaivosalan toimintojen päästöjen kontrolloimattomilta vaikutuksilta ja ympäristöuhilta.
- Kaivostoiminnan päästöillä tarkoitetaan laajasti maa- sekä kallioperän ainesten että mineraalien etsintään, kairausten, koetoiminnan, rikastus- ja metallinjalostuksen ja muun kaivostoiminnan myötä syntyneiden ympäristövaikutusten rajoittamista.
- Toimia kaikissa niissä asioissa, jotka liittyvät kaivosalatoimintaan kaivostoiminnan alkuvaiheista aina jälkihoitoon, huomioiden kaikki lait, jotka koskevat kaivostoimintaa (esim. ympäristö-, luonnonsuojelu-, vesi-, perustuslaki), Eudirektiivit ja päätökset, sekä YK:n edellyttämä alkuperäiskansojen oikeuksia käsittelevät päätökset ja toimia kansalaisten edunvalvontaa edistään.
- Suojella Pohjois-Suomen luonnon ainutlaatuista monimuotoisuutta makean veden sekä Perämeren vesien vesistöekosysteemeissä uhanalaisine eliölajeineen.
- Suojella pohjavesien ja maaperän puhtautta.
- Vaatia vahvistettaviksi niin sanotut "no-go" eli kaivostoiminnaltasuljetut alueet, joilla ei sallita edes malminetsintää. Kuten luonnonsuojelualueet ja puistot.
- Vaatia kaivoslakiin muutoksia, jotka takaavat luonnonsuojelualueiden, Natura 2000 -alueiden, kulttuuriltaan arvokkaiden, luonnoltaan herkkien ja monimuotoisten alueiden, tärkeimpien vesistöjen ja niiden välittömässä läheisyydessä olevien alueiden, sekä alkuperäiskansojen elinkeinojen kannalta tärkeiden alueiden koskemattomuuden.
- Vaalia paikallisviranomaisia ja kaivoslupia käsittelevien ja lupaa myöntävien virkamiesten jäävyttä. Pyrkien tuomaan julkisuuteen yleisenä tapana oleva käytäntö, jossa lupia myöntävä tai kaivostoimintaa valvova viranomainen ottaa virkavapaata ja siirtyy määräaikaisesti kaivosyritykseen töhin palatakseen takaisin virkaansa.

RAJAT LAPIN KAIVOKSILLE

- Edistää kestäväää alueellista ja paikallista taloudellista kasvua niillä toimialoilla, joilla on aluetaloudelle ja laajemminkin arvoketjujen kautta jo nykyisellään merkittävät arvonlisä- ja työllistämismuutokset sekä kasvupotentiaalia, kuten erityisesti matkailu- (erityisesti luonto- ja erämatkailu), kulttuuri-, ruokaja elintarvikeala, metsä- ja biotalous.
- Vaatia, että paikallisviranomaisilta edellytetään laaja-alaista ja eri mahdollisten kaivosalanhankkeiden luonnolle ja ihmisille aiheutuvien haittojen kumulatiivista arviointia jo hankehakemusten alkuvaiheesta alkaen. Toisin sanoen, lupaviranomaisilta edellytetään kaivosyritysten ketjutettujen (sirpaloitujen) hankkeiden luonnon ja yhteiskunnallisten vaikutusten kokonaisarviointia alueelle tehtyjen kaivosvaltausten kokonaisuus huomioiden.
- Vaatia ympäristölainsäädäntöä muutettavaksi siten, että ympäristönormit on saatava kaikille haitta-aineille, erityisesti raskasmetalleille, räjähdyspölyille, ksantaateille, radioaktiivisille aineille ja muille aineille, jotka voivat palautumattomasti pilata Pohjois-Suomen arvokkaat pinta ja pohjavedet sekä maaperän kasvustoineen ja eläiminen.
- Vaatia, että kaivosalanhankkeiden lupaprosessit ja niiden valvonta saatetaan vastaamaan Euroopan unionin asettamia direktiivejä ja poliittisia linjauksia, kansainvälisiä ympäristönormeja, sitoumuksia ja parhaita käytäntöjä.
- Edistää paikallisten ihmisten oikeuksia vaikuttaa kaivosalanhankkeisiin jo niiden
- Ylläpitää ja kehittää vuorovaikutusta asiantuntijoiden ja kansalaistoimijoiden välillä.
- Toteuttaa kansalaistoimintaa, viestintää ja vaikuttamista aidosti kestäväen kehityksen saavuttamiseksi Pohjois-Suomessa.
- Osallistua julkiseen keskusteluun ja seminaareihin, jotka liittyvät kaivosalaan ja edellä mainittuihin teemoihin.

3. TOIMINTA

Rajat Lapin kaivoksille ry. toimii kaikkia niitä haitallisia vaikutuksia vastaan, joita malminetsintävaraukset, malminetsintä, kaivostoiminta, kaivostoiminnan suunnittelu tai jälkihoito voi aiheuttaa. Vaikutuksilla tarkoitetaan seurauksia, joilla on merkitystä alueen luonnolle, elin- ja asuinympäristölle, terveydelle, luonnonsuojelulle sekä maanomistajille ja elinkeinojen harjoittamiselle. Yhdistyksen päämääränä on tehdä yhteistyötä muiden kaivosalatoimintaa ja sen päästöjä vastustavien kansalaisjärjestöjen kanssa. Yhdistyksen tehtävänä on muutoksenhakumenettelyllä (valitusmenettely) turvata jälkikäteen oikeusturvan toteutumista koko Suomen, erityisesti Pohjois-Suomen alueella annettavista malminetsintävaraus-, malminetsintä- ja kaivosluvista.

Tarkoituksensa toteuttamiseksi yhdistys voi lisäksi:

- Toimeenpanna tapahtumia, seminaareja, kursseja ja tiedotustilaisuuksia.
- Laatia lausuntoja, muistutuksia, kannanottoja, aloitteita ja valituksia lupa- ja ympäristökysymyksissä liittyen myös lainsäädäntöön, sopimuksiin ja politiikkaan kansainvälisissä ja EUyhteisissä.
- Tehdä valituksia eri oikeusasteisiin malminetsintävarausten, malminetsinnän, kaivostoiminnan tai kaivostoiminnan suunnittelunestämiseksi.

RAJAT LAPIN KAIVOKSILLE

- Tarkistuttaa asiantuntijoilla kaivosyhtiöiden konsulteiltaan tilaamien YVA-raporttien paik-kansapitävyyden.
- Valistaa suunniteltujen kaivosten välittömällä vaikutusalueella asuville ihmisille tieteellisesti objektiivisesti todettujen ympäristöhaittojen lyhyt- ja pitkäaikaisia tutkimustuloksia.
- Sekä toteuttaa kansalaistoimintaa, viestintää ja vaikuttamista, jätiedottaa alueellisella tasolla paikallisille ihmisille ja yhteisöille kaivostoimintaan liittyvistä hankkeista.
- Vaikuttaa muutoksenhakumenettelyllä kaikkiin niihin eri lupaprosesseihin, joilla on vaikutusta mahdollisen kaivostoiminnan suunnitteluun tai aloittamiseen. Tällä tarkoitetaan kaavan ja rakennusjärjestyksen hyväksymistä koskevia päätöksiä, ympäristövaikutuksia koskevia päätöksiä sekä luonnonsuojelua koskevia päätöksiä.
- Toimia yhteistyössä henkilöiden, järjestöjen, tutkijoiden ja tutkimuslaitosten ja viranomaisten kanssa Suomessa ja ulkomailla yhdistyksen tavoitteiden edistämiseksi laajasti.
- Hankkia tietoa ja tehdä selvityksiä sekä tietopyyntöjä.
- Kampanjoida, tiedottaa ja kouluttaa.
- Ylläpitää sosiaalisen median kanavia ja Rajat Lapin kaivoksille ry-Facebook-ryhmää.
- Julkaista kannanottoja, tietoa, tiedotteita, painotuotteita ja järjestää mielenilmaisuja.
- Tuottaa ja levittää aiheeseen liittyvää audiovisuaalista materiaalia
- Osallistua kaivosyhtiöiden järjestämiin tiedotustilaisuuksiin.
- Osallistua julkiseen keskusteluun ja seminaareihin, jotka liittyvät kaivosalaan ja edellä mainit-tuihin teemoihin.
- Puheenjohtaja hoitaa tiedotukset. Tilanteen edellyttäessä julkisuustyötä voi hoitaa puheen-johtajan ja varapuheenjohtajien ohjeistuksella toinen henkilö
- Yhdistys voi olla osallisena oikeudenkäynneissä kaivosyhtiöitä, kaivosalatoimintaa harjoittavia yrityksiä ja kaivosalatoimintaa hallinnoivia viranomaisia vastaan Pohjos-Suomen luonnonsuo-jelemiseksi.
- Rahoittaa kaivosyhtiöiden ympäristövaikutusten tutkimusta sekä asiantuntijatyöskentelyä.
- Yhdistys toteuttaa tarkoitustaan toimikunnissa. Toimikunnat tekevät selvitystyötä ja analyyse-jä, jotka välitetään koordinoitusti julkisuuteen viestinnän, tapahtumien ja muiden yhdistykse tavoitteita tukevien toimenpiteiden kautta. Toimikunnat voivat tehdä itsenäisiä päätöksiä tarvittavista toimista seuraten yhdistyksen hallituksen asettamia linjauksia. Toimikuntiin voivat liittyä kaikki yhdistyksen varsinaiset jäsenet ja täten osallistua yhdistyksen tarkoituksen toteuttamiseen.

4. TALOUDELLINEN TOIMINTA

Toimintansa tukemiseksi yhdistys voi:

- a) Kerätä jäsen- ja kannatusmaksuja sekä yksityisiltä henkilöiltä että yhteisöiltä.
- b) Ottaa vastaan tukia ja lahjoituksia
- c) Hakea apurahoja

RAJAT LAPIN KAIVOKSILLE

- d) Periä palkkioita luennoista, asiantuntijaesiintymisistä, lausunnoista, neuvoista ja konsultaatiosta sekä periä kulukorvauksia.
- e) Harjoittaa julkaisutoimintaa.
- f) Hankkia sponsoreita toiminnalleen.
- g) Osta, omistaa ja myydä yritysten osakkeita.

5. JÄSENET JA KANNATUSJÄSENET

Yhdistyksen varsinaiseksi jäseneksi voidaan hyväksyä henkilö tai oikeustoimikelpoinen yhteisö, joka hyväksyy yhdistyksen tarkoitukse ja säännöt. Yhdistykseen voi myös liittyä ns ainaisjäsenyyden kautta. Ainaisjäsen on oikeuksiltaan ja velvollisuuksiltaan rinnastettavissa varsinaisiin jäseniin. Yhdistyksen hallitus hyväksyy uudet jäsenet kirjallisen tai sähköpostilla tehdyn jäsenhakemuksen perusteella. Yhdistys voi hyväksyä myös kannatusjäseniä. Kannatusjäseneksi voidaan hyväksyä yksityinen henkilö tai oikeustoimikelpoinen yhteisö, joka haluaa tukea yhdistyksen tarkoitusta ja toimintaa. Kannatusjäsen voi halutessaan saada anonymiteettisuojan, toisin sanoen yhdistys ei julkaise heidän tietojään julkisuuteen.

6. JÄSENMAKSU

Varsinaisilta jäseniltä ja kannattavilta jäseniltä perittävän vuotuisen jäsenmaksun suuruuden päättää vuosikokous. Ensimmäinen jäsenmaksu maksetaan kahden viikon sisällä hallituksen myönnettyä hakijalle varsinaisen tai kannattavien jäsenyyden. Yhdistyksen hallitus päättää vuosittain vuosikokouksessa ainaisjäsenmaksuuden suuruuden. Varsinaisten jäsenten jäsenmaksu peritään vuosittain kuukausi vuosikokouksen jälkeen.

7. JÄSENEEN EROAMINEN JA EROTTAMINEN

Varsinaisella jäsenellä on oikeus erota yhdistyksestä ilmoittamalla siitä kirjallisesti hallitukselle tai sen puheenjohtajalle taikka ilmoittamalla erosta yhdistyksen kokouksessa merkittäväksi pöytäkirjaan. Hallitus voi erottaa varsinaisen jäsenen yhdistyksestä, jos jäsen on jättänyt erääntyneen jäsenmaksunsa maksamatta kahtena peräkkäisenä vuotena tai, jos jäsen on menettelyllään yhdistyksessä tai sen ulkopuolella huomattavasti vahingoittanut yhdistystä tai ei enää täytä laissa tai yhdistyksen säännöissä mainittuja jäsenyyden ehtoja. Ero astuu voimaan heti hallituksen päätöksen jälkeen. Kannatusjäsen voidaan erottaa yhdistyksestä, jos hän on jättänyt erääntyneen jäsenmaksunsa maksamatta kahtena peräkkäisenä vuotena. Yhdistys voi sanoa irti kannatusjäsenyyden, jos kannatusjäsen on menettelyllään huomattavasti vahingoittanut yhdistystä. Irtisanominen astuu voimaan välittömästi.

8. HALLITUS

Yhdistyksen asioita hoitaa hallitus, johon kuuluu vuosikokouksessa valitut puheenjohtaja, 3-4 varapuheenjohtajaa ja kuusi muuta varsinaisesta jäsenistä sekä 3-8 varajäsentä. Toisin sanoen hallitus koostuu enintään yhdestätoista tai vähintään kymmenestä henkilöstä (sis puheenjohtajan ja varapuheenjohtajat).

RAJAT LAPIN KAIVOKSILLE

Hallitus valitaan varsinaisista jäsenistä, jotka ovat olleet aktiivisesti mukana yhdistyksen toiminnassa vähintään vuoden ajan tai ovat muutoin merkittävällä tavalla tukeneet yhdistyksen toimintaa ja päämäärien saavuttamista. Hallitus valitsee keskuudestaan varapuheenjohtajan, sihteerin ja muu toimihenkilöt. Hallitus voi halutessaan valita kyseisiin tehtäviin myös hallituksen ulkopuolisia yhdistyksen jäseniä. Hallituksen jäsenet ja varajäsenet valitaan kerran vuodessa.

Hallitusjäsenyyden toimikausi on valintakokousten välinen aika (12 kk), mutta jatkuvuuden takaamiseksi toivotaan, että hallitusjäsenyys jatkuisi vähintään kaksi toimikautta. Hallituksen jäsenten vaihtuvuus pyritään rajaamaan kahteen henkilöön toimikaudessa. Hallituksen puheenjohtaja antaa yhdistyksen viralliset kannanotot yhdistyksen nimissä. Hallituksen tehtävänä on toimia yhdistyksen tarkoitusperien ja päämäärien toteuttamiseksi. Hallitus kokoontuu puheenjohtajan tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtajan kutsusta tai, kun vähintään puolet hallituksen jäsenistä sitä vaatii. Kokouskutsu on tiedoksi annettava 3 vuorokautta ennen kokousta. Hallitus on päätösvaltainen, kun vähintään puolet sen jäsenistä on läsnä. Äänestykset ratkaistaan yksinkertaisella äänten enemmistöllä. Äänten mennessä tasan ratkaisee puheenjohtajan ääni, vaaleissa kuitenkin arpa.

9. YHDISTYKSEN NIMEN KIRJOITTAMINEN

Yhdistyksen nimen kirjoittaa hallituksen puheenjohtaja yksin, tai varapuheenjohtaja, sihteeri tai rahastonhoitaja, kaksi yhdessä.

10. TILIKAUSI JA TILINTARKASTUS

Yhdistyksen tilikausi on kalenterivuosi.

Tilinpäätös tarvittavine asiakirjoinen ja hallituksen vuosikertomus on annettava tilintarkastajalle viimeistään kuukautta ennen vuosikokousta. Tilintarkastajan tulee antaa kirjallinen lausuntonsa viimeistään kaksi viikkoa ennen vuosikokousta hallitukselle.

11. YHDISTYKSEN KOKOUKSET

Yhdistyksen vuosikokous pidetään vuosittain hallituksen määräämänä päivänä tammi-huhtikuussa. Yhdistyksen kokouksiin voi osallistua tietoliikenneyhteyksien kautta. Ylimääräinen yleiskokous voidaan tarvittaessa järjestää, kun hallitus katsoo siihen olevan aihetta. Kokous voidaan myös pitää, kun vähintään kymmenesosa yhdistyksen äänioikeutetuista jäsenistä sitä, ilmoitettua asiaa varten, kirjallisesti vaatii. Yhdistyksen kokouksissa on jokaisella varsinaisella jäsenellä yksi ääni. Kannattajajäsenillä ei ole äänioikeutta. Kokouspäätökset tehdään yksinkertaisella äänten enemmistöllä. Äänten mennessä tasan, ratkaisee puheenjohtajan ääni, vaaleissa kuitenkin arpa. Vuosikokous on pidettävä tammi - toukokuussa.

12. YHDISTYKSEN KOKOUSTEN KOOLLE KUTSUMINEN

Hallituksen on kutsuttava yhdistyksen kokoukset koolle vähintään seitsemän (7) vuorokautta ennen kokousta sähköpostilla. Hallituksen kokoukset voidaan kutsua koolle kolmen (3) päivän varoitusajalla.

13. VUOSIKOKOUS

Yhdistyksen vuosikokouksessa käsitellään seuraavat asiat:

1. Kokouksen avaus
2. Valitaan kokouksen puheenjohtaja, sihteeri, kaksi pöytäkirjan tarkastajaa ja tarvittaessa kaksi ääntenlaskijaa
3. Todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus
4. Hyväksytään kokouksen työjärjestys
5. Esitetään tilinpäätös, vuosikertomus ja tilintarkastajien lausunto
6. Päätetään tilinpäätöksen vahvistamisesta ja vastuuvapauden myöntämisestä hallitukselle ja muille vastuuvollisille
7. Vahvistetaan toimintasuunnitelma, tulo- ja menoarvio sekä jäsenmaksujen suuruudet
8. Päätetään hallituksen jäsenten lukumäärä
9. Valitaan hallituksen puheenjohtaja ja muut hallituksen jäsenet
10. Valitaan yksi tai kaksi tilintarkastajaa ja heille varatilintarkastajat
11. Käsitellään muut kokouskutsussa mainitut asiat

Mikäli yhdistyksen jäsen haluaa saada jonkun asian vuosikokouksen käsiteltäväksi, on hänen ilmoitettava siitä kirjallisesti hallitukselle niin hyvissä ajoin, että asia voidaan sisällyttää kokouskutsuun.

14. SÄÄNTÖJEN MUUTTAMINEN JA YHDISTYKSEN PURKAMINEN

Päätös sääntöjen muuttamisesta ja yhdistyksen purkamisesta on tehtävä yhdistyksen yleiskokouksessa vähintään kolmen neljäosan enemmistöllä annetuista äänistä. Kokouskutsussa on mainittava sääntöjen muuttamisesta tai yhdistyksen purkamisesta. Jos yhdistys purkautuu tai lakkautetaan, sen omaisuus on käytettävä purkamisesta päättävän kokouksen määräämällä tavalla sellaisiin tarkoituksiin, joiden hyväksi yhdistys on toiminut. Yhdistyksen sääntöjen muuttamiseen tarvitaan kaksi kokousta, jotka järjestetään vähintään kuuden kuukauden välein.

15. MUUT MÄÄRÄYKSET

Muissa asioissa yhdistys noudattaa voimassa olevaa yhdistyslakia.